

Predikan, Centrumkyrkan i Farsta 20180415

Tredje söndagen i påsktiden - Den gode herden

GT TEXT

Hesekiel 34:11–16

EPISTEL

Första Petrusbrevet 2:22–25

EVANGELIUM

Johannesevangeliet 10:1–10

PSALTARPSALM

Psaltaren 23:1–6

‘**Gud ”finns inte”**. Jag tror på honom. Skulle han ”finnas” vore han en fånge i språket och alltså vår slav. Skulle vi ”finnas” vore vi fångar i vårt språk. Det äro vi också. Så fort jag vänder min dvärgblick till Gud och försöker fixera honom försvinner han för att bli tydlig överallt där han inte är. Hans frånvaro är förutsättningen för hans existens.’

Första gången jag läste detta uttryck så hajade jag till. Jag läste det i Göran Tunströms *Juloratoriet*, men har förstätt att han har lånat det från annat håll, troligen från den rysk-ortodoxe teologen Vladimir Lossky (1903-1958)

Gud “finns inte”

Jag tror Tunström och Lossky pekar på något viktigt men också något svårt.

Kan vi svara på frågan “vem är Gud?”

Gud är stor, kan vi svara. Gud är större än vad vi nånsin kan beskriva, kan vi också svara. För om Gud låter sig förklaras så är han ju inte så stor, då är han en figur, eller varelse som kan beskrivas. Då är ju Gud inte gud. Alltså, om Gud “finns” så är han fånge i vårt språk och allas vår slav’ som Lossky uttrycker det.

Och Tunström lägger till: “*Sådär kan man hålla på och det gör jag. Och jag avskyr dom som inte tror på Gud.* (Det är tillräckligt med tomhet i mig för att rosor skola vissna. Tillräckligt med skrik för att nätterna skola brista. Tillräckligt med längtan för att låta sig dödas i krig. Men utan Gud måste så många ord dö: de som inte längre hitta ett fäste.”)

Nej, Gud är större.

Gud är större än alla våra ord, större än vad vi kan uppleva och större än vad vi beskriva, Gud är mycket större än oss. Men ord är det språk som vi har fått och vi fortsätter att beskriva och förklara.

Gud är större - Det är också det valspråk som den lutherske ärkebiskopen i Sverige, Antje Jackelén har valt som sitt - “Gud är större”

“Gud är större” är också den bekännelse som muslimer uttrycker och som utropas från minareter när det är dags att be. Fem gånger om dagen uppmanas muslimer i att be. Biskop Antje har fått kritik för sitt val av valspråk och många är de som har starka åsikter om att vi inte ska ha böneutrop i Sverige (även om muslimska församlingar i Sverige har ansökt om att ha utrop endast en gång per vecka)

Ja, Gud är större, större än vad vi kan beskriva. Och det är uppenbart att Gud är mycket större än alla de bilder vi har och beskrivningar vi kan göra av Gud.

Har vi någon herde här idag?

Har vi någon som agerat som herde? Någon som varit vikarie när någon herde varit sjuk?

Har vi nån här som tagit hand om djur?

Kommer djuret eller djuren när ni ropar på dem med namn?

Det står i vår text från Johannes; “Denna bild använde Jesus när han talade till dem, men de förstod inte vad han menade.”

Med Jesus ville nog inte alls påstå att de var får, och inte heller att de var dumma som får. Han ville nog endast använda en bild för vad Gud är och vad han gör. Jesus använder en bild för det är den enda möjligheten som finns för att beskriva Gud, men inte ens Jesus kan beskriva Gud till den fulla potential som Gud är. Bilden av får i fårfålla och på bete och en herde var nog mycket mer lättillgänglig då än vad den är för de flesta av oss i Farsta idag. Ändå så fattade de inte.

Vi vill förstå, vi vill begripa vem Gud är och hur han är, men hur vi än försöker så blir vi otillräckliga. Och jag tänker att det är en åtskillnad på vem Gud är och de bilder vi skapar för att försöka begripa vem Gud är.

Gud “är”.

Förutom att det står om att Gud är större på en hel mängd olika ställen i bibeln, så finns det förstås många andra sätt att försöka i ord uttrycka vem Gud är. Då Mose mötte Gud och fick ett uppdrag, en kallelse, den orimligt stora uppgiften att leda israeliterna så står det så här:

13Då sade Mose till Gud: ”Om jag nu kommer till israeliterna och säger att deras faders Gud har sänt mig till dem och de frågar efter hans namn, vad skall jag då svara?” 14Gud sade: ”Jag är den jag är. Säg dem att han som heter ’Jag är’ har sänt dig till dem.” (2 Mos 3:13-14)

Jag är. Jag är den jag är.

Det är nästa provocerande att få ett sådant svar. Men, å andra sidan, så är Gud alltid större än vad vi kan beskriva så då kanske det är en helt perfekt beskrivning - “jag är”.

Gång på gång så är Jesus i diskussion med fariséer och andra lärde. Ofta får jag intrycket av att dessa lärde trodde sig veta, och de trodde sig veta mer om Gud än andra, att de hade de korrekta bilderna och föreställningarna om Gud.

Många gånger ställde de frågor för att testa Jesus och för att sätta dit honom. När Jesus hade talat om att Guds rike skulle komma, så står det så här:

20Tillfrågad av fariseerna om när Guds rike skulle komma svarade han: ”Guds rike kommer inte på ett sådant sätt att man kan se det med sina ögon. 21Ingen kan säga: Här är det, eller: Där är det. Nej, Guds rike är inom er.” (Luk 17:20-21)

Gud säger om sig själv - “Jag är.”
Jesus säger om Guds rike att “det är inom er.”

Jag tror Gud är i alla de relationer vi har. Gud är i mötet med vår nästa.

Den text vi läst idag från Johannes evangelium var riktad till just fariséerna. Textavsnittet före berättar om en man som varit blind sedan födseln och som får sin syn efter att han träffat Jesus, och Jesus gjort en lera av saliv och vägdamm. Detta sker på en sabbat och i sin förträfflighet så ifrågasätter de både mannen som nu fått sin syn och de ifrågasätter vem Jesus är och varifrån han kommer och varför Jesus gör en sådan sak på sabbaten. Där har vi alltså en människa som aldrig i hela sitt liv kunnat se och var förskjuten i samhället, en som tiggde för att överleva, men nu - av väl förståeliga skäl - är överlycklig. Där har vi Jesus som det händer märkliga mirakulösa saker omkring som rör ihop en gegga på marken. På sabbaten.

Där har vi fariséerna som har mage att kritisera och ifrågasätta den glade mannen och Jesus.

Då säger Jesus:

”Sannerligen, jag säger er: den som inte går in i fårfållan genom grinden utan klättrar in på ett annat ställe, han är en tjuv och en rövare. Men den som går in genom grinden är fårens herde. För honom öppnar grindvakten, och fåren hör hans röst, och han ropar på sina får med deras namn och för ut dem. När han har släppt ut sina får går han före dem, och fåren följer honom därför att de känner igen hans röst. Men en främling följer de inte, utan springer ifrån honom, därför att de inte känner igen främmande röster.” Denna bild använde Jesus när han talade till dem, men de förstod inte vad han menade.

Sedan sade Jesus: ”Sannerligen, jag säger er: jag är grinden in till fåren. Alla som har kommit före mig är tjuvar och rövare, men fåren har inte lyssnat till dem. Jag är grinden. Den som går in genom mig skall bli räddad. Han skall gå in och han skall gå ut, och han skall finna bete. Tjuven kommer bara för att stjäla, slakta och döda. Jag har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd.

Vi kan alltså inte helt begripa vem Gud är. Vi kan inte veta.

Behöver vi “veta”?

Hur ska vi förhålla oss till Gud - som själv kallar sig “jag är”

Jag tror svaret ligger i hur vi ser på varandra och hur vi ser på och bemöter andra.

25En laglärd som ville sätta honom på prov reste sig och sade: "Mästare, vad skall jag göra för att vinna evigt liv?" **26**Jesus sade: "Vad står det i lagen? Hur lyder orden?" **27**Han svarade: "Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv." **28**Jesus sade: "Det är rätt. Gör det, så får du leva."

(**29**För att visa att han var rättfärdig sade mannen till Jesus: "Och vem är min nästa?" **30**På den frågan svarade Jesus: "En man var på väg från Jerusalem ner till Jeriko och blev överfallen av rövare. De slet av honom kläderna och misshandlade honom, och sedan försvann de och lät honom ligga där halvdöd. **31**En präst råkade komma samma väg, och när han såg mannen vek han åt sidan och gick förbi. **32**På samma sätt med en levit som kom till platsen; när han såg honom vek han åt sidan och gick förbi. **33**Men en samarier som var på resa kom och fick se honom ligga där, och han fylldes av medlidande. **34**Han gick fram och hällde olja och vin på såren och förband dem. Sedan lyfte han upp honom på sin åsna, förde honom till ett värdshus och skötte om honom. **35**Nästa dag tog han fram två denarer och gav åt värden och sade: 'Sköt om honom, och kostar det mer skall jag betala dig på återvägen.' **36**Vilken av dessa tre tycker du var den överfallne mannens nästa?" **37**Han svarade: "Den som visade honom barmhärtighet." Då sade Jesus: "Gå du och gör som han!")

Jag nämnde biskop Antje Jackeléns valspråk tidigare - "Gud är större". Det är hämtat från 1 Johannes brev 3, där det står så här:

*18*Mina barn, låt oss inte älska med tomma ord utan med handling och sanning. *19/20*Då förstår vi att vi är sanningens barn, och om vårt hjärta dömer oss kan vi inför honom övertyga det om att **Gud är större** än vårt hjärta och förstår allt.

Och vi får ledning om hur från Jesus själv, Jesus säger till oss:

9Jag är grinden. Den som går in genom mig skall bli räddad. Han skall gå in och han skall gå ut, och han skall finna bete. **10**Tjuven kommer bara för att stjäla, slakta och döda. Jag säger Jesus **har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd.**

(Joh 10:9-10)

Amen!

TEXTER

Hesekiel 34:11–16

Så säger Herren Gud: Jag skall själv ta hand om mina får och vårda dem. Som herden vårdar sig om sin hjord när han har sina får omkring sig, de skingrade, så skall jag vårda mina får och rädda dem från de platser dit de skingrades den dag då moln och töcken rådde. Jag skall hämta dem hos de främmande folken, samla in dem från främmande länder och föra dem till deras eget land. På Israels berg, i dess dalar och bebodda trakter skall jag valla dem. På ett gott bete skall jag driva dem i vall. Deras ängar skall vara på Israels höga berg. Där skall de få komma till ro på härliga ängar. Saftigt bete skall de finna på Israels berg. Jag skall själv valla mina får och låta dem komma till ro, säger Herren Gud. Jag skall leta efter de vilsegångna och hämta hem de bortsprungna, jag skall förbinda de skadade, hjälpa de sjuka och se till de starka och välmående. Jag skall valla dem på det rätta sättet.

Första Petrusbrevet 2:22–25

Han begick inte någon synd, och svek fanns inte i hans mun. Han svarade inte med skymford när han skymfades. Han svarade inte med hotelser när han fick lida. Han överlät sin sak åt honom som dömer rättvist. Våra synder bar han i sin egen kropp upp på träpålen, för att vi skulle dö bort från synden och leva för rättfärdigheten. Genom hans sår har ni blivit botade. Ni var som vilsegångna får, men nu har ni vänt tillbaka till era själars herde och vårdare.

Johannesevangeliet 10:1–10

”Sannerligen, jag säger er: den som inte går in i fårfällan genom grinden utan klättrar in på ett annat ställe, han är en tjuv och en rövare. Men den som går in genom grinden är fårens herde. För honom öppnar grindvakten, och fåren hör hans röst, och han ropar på sina får med deras namn och för ut dem. När han har släppt ut sina får går han före dem, och fåren följer honom därför att de känner igen hans röst. Men en främling följer de inte, utan springer ifrån honom, därför att de inte känner igen främmande röster.” Denna bild använde Jesus när han talade till dem, men de förstod inte vad han menade.

Sedan sade Jesus: ”Sannerligen, jag säger er: jag är grinden in till fåren. Alla som har kommit före mig är tjuvar och rövare, men fåren har inte lyssnat till dem. Jag är grinden. Den som går in genom mig skall bli räddad. Han skall gå in och han skall gå ut, och han skall finna bete. Tjuven kommer bara för att stjäla, slakta och döda. Jag har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd.

Psaltaren 23:1–6

En psalm av David.

Herren är min herde,

ingenting skall fattas mig.
Han för mig i vall på gröna ängar,
han låter mig vila vid lugna vatten.
Han ger mig ny kraft
och leder mig på rätta vägar,
sitt namn till ära.
Inte ens i den mörkaste dal
fruktar jag något ont,
ty du är med mig,
din käpp och din stav gör mig trygg.
Du dukar ett bord för mig
i mina fienders åsyn,
du smörjer mitt huvud med olja
och fyller min bägare till brädden.
Din godhet och nåd skall följa mig
varje dag i mitt liv,
och Herrens hus skall vara mitt hem
så länge jag lever.